

Žilvinas KEMPINAS. Iliuminatorius XX. 2015. Aliuminis, poliesterio derva, šviesa. 143 x 143 cm. Galerijos „Vartai“ archyvas

„NENORĖČIAU KONTROLIUOTI ŽIŪROVO VAIZDUOTĖS“

DAIVA ŠABASEVIČIENĖ KALBASI SU ŽILVINU KEMPINU

Žilvinas KEMPINAS (g. 1969) – Vilniaus dailės akademijos ir Hunter College (Niujorko miesto universitetas) auklėtinis, buvęs Kęstučio Zapkaus mokinių grupės „Geros blogybės“ narys, XX a. paskutiniajame dešimtmetyje aktyviai dalyvavęs šiuolaikinės Lietuvos dailės procesuose, sukūręs scenovaizdžių Oskaro Koršunovo spektakliams – Daniilo Charmso „Senė 2“, Sigito Parulskio „P.S. Byla O.K.“, Aleksandro Vvedenskio „Labas Sonia Nauji Metai“, Richardo Wagnerio operai „Skrajojantis olandas“. Nuo 1997-ųjų menininkas gyvena Niujorke, tačiau palaiko ryšius su Lietuvos meniniu gyvenimu – atstovavo Lietuvai Prahos scenografijos kvadrienalėje (1998), Venecijos bienalėje (2009), kur jo kūrybą pristatė galerija „Vartai“. Apie darbą su galerijomis, estetinius ir idėjinius kūrybos principus bei santykį su teatrinėmis raiškos formomis su Žilvinu Kempinu kalbasi teatrologė Daiva ŠABASEVIČIENĖ.

“IDONOTWISHTOCONTROLIMAGINATIONOFANAUUDIENCE” Žilvinas KEMPINAS (b. 1969) is a graduate of Vilnius Academy of Arts and Hunter College (New York University) and former member of Kęstutis Zapkus’ students’ group Good Evils, who actively participated in the processes of Lithuanian contemporary art in the 1990s and created set designs for Oskaras Koršunovas’ stage productions of Daniil Kharms’ The Old Woman 2, Sigitas Parulskis’ P.S. Case O.K., Alexander Vvedensky’s Hello Sonya, It’s New Year, and Richard Wagner’s The Flying Dutchman. Since 1997 the artist has been living in New York, yet he continues to keep in close touch with Lithuania’s art life: he represented his home country at the Prague Quadrennial of Performance Design and Space (1998) and at the Venice Biennale (2009), where his work was presented by Vartai gallery. The theatre critic Daiva ŠABASEVIČIENĖ interviews the artist about his experience of working with galleries, aesthetical and conceptual creative principles, and relationship with theatrical forms of expression.

Puikiai prisimenu mizansceną, kuri vyko 1997 metais Lietuvos nacionaliniame dramos teatre, mano kabinete: Tu užsukai atsisveikinti prieš išvykdamas į Niujorką. Tuomet dar juokavome, lyg vienas kitą ramindami, jog būtina sugrįši į Lietuvą. Nuo jautai jau tuomet šnibždėjo ilgesnį atsisveikinimą. Šiandien, kai pasaulis išgyvena sudėtingas permainas, geografinė žmogaus kelionė prarado reikšmes, kokios buvo beveik prieš dvidešimt metų. Tavo biografiijoje – nemažai aukštumų. Augai lygiagrečiai su visu šiuolaikiniu Lietuvos ir pasaulio menu. Su kokiomis galerijomis šiuo metu dirbi?

Šiuo metu man atstovauja galerijos „Vartai“ Vilniuje ir Leme San Paule. Mano pirmoji galerija buvo Spencer Brownstone Niujorke, vėliau kurį laiką man atstovavo galerija Yvon Lambert, bet Yvon Lambert New York užsidarė prieš penketą metų, o Yvon Lambert Paris – daugiau nei prieš metus. Yvon Lambert buvo didelė ir sena galerija, gyvavusi keturiasdešimt su viršum metų, su ypatingai ilgu ir patraukliu šiuolaikinių menininkų sąrašu. Bet kaip institucija, deja, ji turėjo rimtų vidinių problemų. Pavyzdžiui, direktoriai keitėsi kiekvieną sezoną, žmonės tiesiog neišsilaikydavo dėl darbo įtampos ar kitų priežasčių. Kai galerija užsidarė, man net palengvėjo. Dauguma reprezentuojamų menininkų buvo nepatenkinti šios galerijos veikla. Galbūt tame nebuvo tiesioginės paties monsieur Yvono Lambert’o kaltės, kadangi visiems vadovavo kitas žmogus, bet to tiksliai nežinau. Dabar Lambert’as rūpinasi savo gražuoliu muziejumi Avinjone ir leidžia meno knygas.

Galerija Leme San Paule dirba puikiai. Ja galiu visiškai pasikliauti, niekad manęs neapvytlė, niekad negudravo, nesusipratimų nebūna, komunikacija yra žaibiška, jos žmonės dirba sąžiningai ir rūpinasi savo menininkais. Šita galerija toli gražu nėra tokia galinga, kokios buvo Yvon Lambert, bet man malonu su jais dirbti, rezultatai yra puikūs.

„Vartai“ yra mažytė galerija, palyginti su anom dviem, bet ji yra maksimaliai didelė, kokios tik gali būti tokioje šalyje kaip Lietuva. Turiu omeny tai, kad čia yra nedaug gyventojų, tik labai maža jų domisi šiuolaikiniu menu, na o kolekcininkams suskaičiuoti užtenka vienos rankos pirštų. Vis dėlto tai yra kaip reikiant funkcionuojanti šiuolaikinio meno galerija, pajėgi rengti tarptautines parodas ir nuolatos dalyvauti tarptautinėse meno mugėse. Tai, kad „Vartai“ yra viena pirmųjų nepriklausomos Lietuvos įstaigų, kuri dvidešimt penkerius metus išsilaikė, yra neįtikėtinas pasiekimas. Dirbu su „Vartais“ nuo 2009 metų ir su malonumu stebiu, kaip galerija auga ir stiprėja. Žinoma, man asmeniškai ši galerija ypatinga tuo, kad ji yra Lietuvoje ir mano darbai yra lengvai pasiekiami lietuvių kolekcininkams. Bet taip pat ne vienas mano darbas yra „Vartų“ parduotas kitų šalių muziejams ir privatiems kolekcininkams. Man patinka, kad galerija daug dirba švietėjiškai, t. y. sugeba sudominti ir politikus, ir žmones iš skirtingų sričių, gana plačiai pristato šiuolaikinį meną ir yra atvira jauniems menininkams. Kadangi „Vartai“ tą vagą ariau jau daug metų, dabar galerija tapo stabiliausia ir patikimiausia šiuolaikinio meno galerija Lietuvoje. Dėl savo dalyvavimo tarptautinėse meno mugėse ji taip pat jau yra žinoma ir už šalies ribų.



„Senė 2“. Pagal Daniilo Charmso ir Aleksandro Vvedenskio kūrinius. Režisierius – Oskaras Koršunovas, dailininkas – Žilvinas Kempinas. 1994. Lietuvos nacionalinis dramos teatras. Gintaro ZINKEVIČIAUS nuotrauka

Manęs niekad nesaistė sutartys nei su „Vartais“, nei su kitom galerijom, dirbam tik abipusio supratimo ir geranoriškumo pagrindais.

Žinant, kokia Lietuva mažutė, ar įmanoma įsivaizduoti, kad galerininkų darbo principai galėtų smarkiai pasikeisti?

Darbo principai iš esmės visur yra tie patys, tai yra tam tikri darbo etikos standartai. Arba tų standartų laikomasi, arba tikros galerijos faktiškai nėra.

Kol nepamačiau Tavo parodos Jeano Tinguely muziejuje Bazelyje (2013), kuri buvo surengta ne tik viduje, bet ir lauke, visai kitaip suvokiau Tavo kinetinį meną. Jis atrodė labiau veikiantis estetinį žmogaus suvokimą. Po Šveicarijos požiūris į Tavo meną pasikeitė, tapo aišku, kad Tavo gyvi objektai gali būti tiek pat paveikūs kaip ir teatras. Šie kūriniai per regėjimą aktyviai braunasi į sąmonę, klausą, realų jutimą... Įsijautus į šiuos „erdvėlaikius“, erdvines instaliacijas, pajauti ir jų fizinį poveikį. Kokia tai metafizika? Ką Tu apskritai sieki sujunginti žmoguje, kurdamas šiuos kinetinius menus?

Priimsiu tavo suliginimą su teatru kaip aukščiausią įvertinimą, nes Tave pažįstu pirmiausia kaip teatralę, nors šiaip pavadinti vaizduojamojo meno kūrinį teatrališku būtų rimta kritika! Nemanau, kad mano darbai yra teatrališki, bet džiaugiuosi, jei manai, kad jie veikia Tave taip pat gerai kaip teatras. Ačiū!

Norėčiau, kad žiūrovo akistata su mano darbais būtų emocinis / estetinis / juslinis / psichologinis nuotykis, išlie-

Žilvinas KEMPINAS. Tūba. 2008. Magnetinė juosta, fanera. Kintantys dydžiai. Instaliacija 53-iojoje Venecijos bienalėje, Lietuvos paviljone, *Scuola Grande della Misericordia*. 2009



kantis atmintyje, kad darbas veiktų kaip situacija, sukelianti naujas mintis, t. y. kad įvyktų tam tikras atsinaujinimo procesas žiūrovo viduje.

Techniškai sudėtingi darbai reikalauja papildomos patirties. Kokia ji? Kokias žinias reikia tobulinti?

Mano darbai nėra techniškai sudėtingi. Jie visiškai elementarūs, sakyčiau, netgi primityvūs. Tiesa, visada yra šio-kių tokių subtilybių, kurias aš išstudijuju eksperimentuodamas savo dirbtuvėje. Tam skiriu nemažai laiko.

Ką Tau reiškia žiūrovas? Ar galvoji apie jį kurdamas vieną ar kitą darbą?

Taip, galvoju. Nors mano požiūris pastaruoju metu keičiasi. Dabar labiau galvoju apie tai, kas man pačiam svarbu, kai dirbu, mano paties pojūčiai, intucija, emocijos, atradimai, generuojama energija... Jei mane patį tai „veža“, manau, jog tai galėtų būti įdomu ir žiūrovui. O kaip bus iš tikrųjų, man nebe taip svarbu kaip anksčiau. Dabar labiau esu pasinėręs į patį darbo procesą ir tuo mėgaujuosi. Jau esu įgavęs nemažai patirties ir gerai žinau, kaip bus reaguojama vienu ar kitu atveju. Matyt, todėl apie tai ir nebegalvoju.

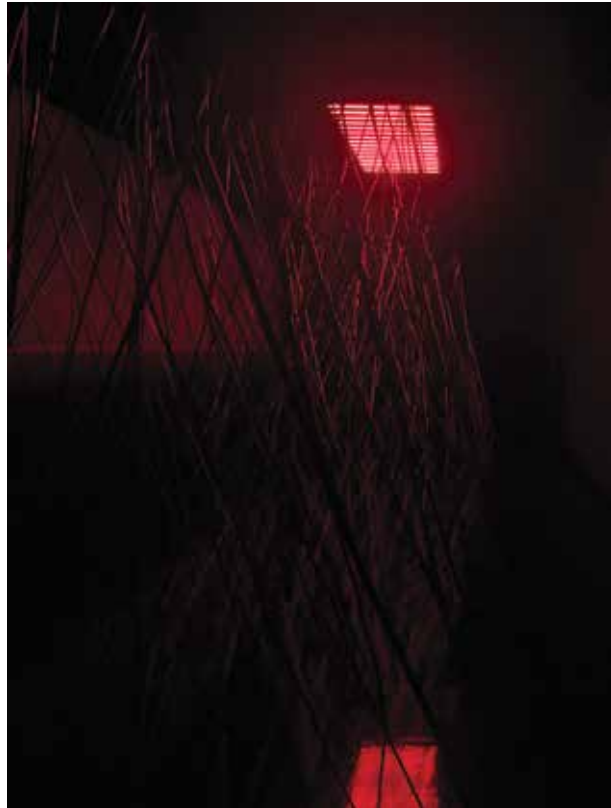
Ar nesigaili, kad atitolai nuo teatro? Tavo pirmoji paroda Niujorko šiuolaikinio meno centre „P.S.1“ (2003) – man lyg asociacija su Sigito Parulskio „P. S. Byla O. K.“, kurią režisavo Oskaras Koršunovas, kur Tavo unikalus scenovaizdis buvo lyg sprogimas teatre (1997).

P.S.1 buvo vieta, kur vyko paroda – tai šiuolaikinio meno centro pavadinimas, kuris tiesiogiai reiškia *Public School #1*. Kažkada tai buvo „pirmoji vidurinė“ mokykla, kurią vėliau perdarė į šiuolaikinio meno centrą, o pavadinimą išlaikė tą patį kaip mokyklos, nes ir viso pastato architektūra išlikusi originali, t. y. mokyklos. Dabar tai yra *MoMA (Museum of Modern Art)* filialas, visas pavadinimas – *P.S.1 MoMA*.

Mano pirma asmeninė vieša paroda Niujorke įvyko kaip tik ten, bet tai neturi jokio ryšio su „P.S. Byla O.K.“ Taip, buvo puikūs spektakliai, įdomūs laikai, pati jaunystė, bet aš ir dabar neblogai jaučiuosi! Nemanau, kad esu nutolęs nuo teatro ar Lietuvos. Gal dėl didelio atstumo taip atrodo. Bet juk tai tik kilometrai. Aš visada esu šalia – už kelių klaviatūros mygtukų paspaudimų.

Kaip vis dėlto yra su tomis kasečių juostelėmis, kurios tapo beveik visos Tavo kūrybos pagrindine priemone? Ar tai yra laiko išprovokuota priemonė (mes augome muzikinių ir kino kasečių amžiuje), ar prisitęsęs dialogas su Sergejumi Eizenšteinu, ar dar kažkas?

Viskas daug paprasčiau – VHS (*Video Home System*; vaizdo kasečių juostelės – *Red*.) yra gera ir pigi skulptūrinė medžiaga, turinti unikalių fizinių savybių, leidžiančių įgyvendinti tokius projektus (objektus), kurie negalėtų būti



Žilvinas KEMPINAS. Tamsus kambarys. 2013.
Magnetinė juosta, aliuminis, raudona šviesa. Kintantys dydžiai.
Instaliacija Šiaurės Vestfalijos meno rinkinio muziejuje, 2013.
Nuotraukos autorius – Achim KUKULIES

atlikti kitomis priemonėmis. Žinoma, yra čia ir laiko dimensija, atminties, išsaugojimo ir nostalgijos temos, ir t. t., čia susipina aibė dalykų, ir didžiuma jų yra tiesiog išprovokuojami žiūrovo sąmonėje, panašiai kaip Sergejus Eizenšteinas dabar iškilo Tavo galvoje. Aš, tiesą sakant, apie jį net nebuvau pagalvojęs. Bet tai nieko nekeičia. Lygiai kaip nieko nekeičia, kai pasakau, kad mano naudojamoje magnetinėje juostelėje nėra jokio įrašo. Tai nesustabdo žmonių įsivaizduoti, kad ten vis dėlto kažkas yra įrašyta. Mat aš tik sukuriu sąlygas žiūrovo interpretacijai, o tada vaizduotė daro savo. To proceso nebesustabdysi. Kiekvieno mūsų vaizduotė yra individuali, lemiamą gyvenimišką patirties ir išsilavinimo, todėl žmonės jaučia ir mato truputį skirtingai. Nenorėčiau to kontroliuoti.

Savo naujoviška kino montažo praktika ir teorija Eizenšteinas padarė didžiulę įtaką ankstyviesiems kino kūrėjams. Kaip manai, ar Tu turi pasekėjų?

Daiva, dar nevaryk manęs į grabą!.. Man labiausiai dabar rūpi, kaip reiks pabaigti tai, ką pradėjau studijoje, kad naktį miegočiau normaliai, o ne vaiduokliški „pasekėjai“ – gal esantys, gal įsivaizduojami. Tiesa, retkarčiais mane susiranda studentai iš skirtingų kraštų, rašantys disertacijas ar panašius darbus. Yra ir kitų, ryškesnių požymių, kad mano darbai inspiruoja kitus menininkus, todėl manau, jog rezo-



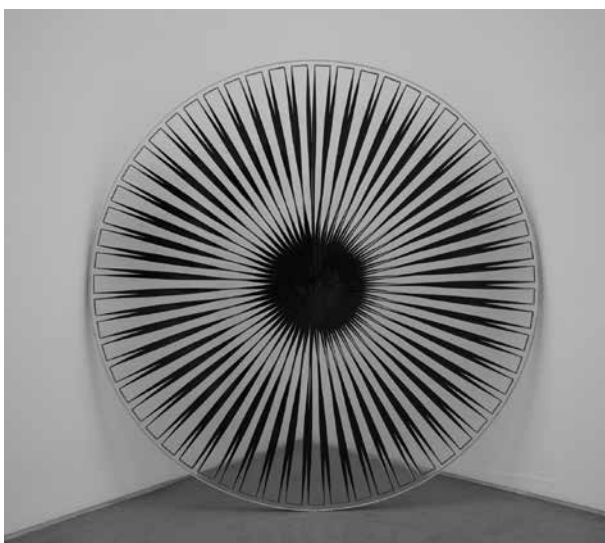
Žilvinas KEMPINAS. Štilis. 2003. Magnetinė juosta.
Instaliacija šiuolaikinio meno centre *Le Grand Café*,
Sen Nazere (Prancūzija), 2008

nansas yra, o didesnis jis ar mažesnis – man kol kas nerūpi, nes aš dar nepadariau visų savo darbų. Bet dėkui vėl už Eizenšteiną! Būtų gerai, kad dar porą sykių pakartotum tą pavardę čia, tada visi tikrai pamatytų ryšį su Eizenšteinu. Taip juk propaganda ir dirba. Ačiū Tau, Daiva!

Ar Tau tiesioginę įtaką yra darę Güntherio Ueckerio darbai? Šis klausimas ypač kilo žiūrint sieninius darbus Tinguely muziejuje.

Manau, kad taip. Visa Zero grupė man artima savo dvasia. Ypač vertinu Yves'ą Kleiną. Bet Ueckerio darbai man buvo pirmosios durys „į laisvę“, mat teko matyti jo milžinišką asmeninę parodą Maskvoje, kai buvau dar Vilniaus dailės akademijos studentas. Tuo metu ten pat vyko ir Francis Bacono retrospektyvinė paroda. Pamenu, specialiai dėl

Žilvinas KEMPINAS. *Lucite*. 2011.
Magnetinė juosta, skaidri derva. Skersmuo – 118 cm.
Instaliacija *Yvon Lambert* galerijoje, Paryžius. 2011



šių parodų beldėmės traukiniais į Maskvą. Šiandien galbūt kai kam tai atrodo neįtikėtina. Bet jei tos parodos padarė įtaką man ar kitiems, vadinasi, buvo verta keliauti tą atstumą, leisti tuos studentiškus rublius. Buvom tada tikri sovietmečio kultūriniai piligrimai. Tiesą sakant, nežinau, kur Tu įžiūrėjai Ueckerį mano sieniniuose darbuose; ten galima gal daugiau kitų menininkų įžiūrėti, bet kai susitiksime, man papasakosi, įdomu!

Kiek apskritai galima numanyti, nujauti, užkoduoti kuriant optinį meną? Kaip randasi erdvių eskizai? Kai kam gali pasirodyti, kad optinis menas – labiau matematiniai apskaičiavimai, bet Tavo visi objektai neįtikėtinais lengvi, erdvinėse instaliacijose „žaidžia“ ir oras, ir atsitiktinumai. Kiek visa tai yra numanoma kuriant?

Opartas nėra labai sofistikuotas menas. Tai labiau formos žaidimai, darantys poveikį žiūrovo akims. Mano darbai nėra optinis menas. Aš tik kartais panaudoju kai kuriuos optinio meno elementus savo darbuose kaip struktūrą.

Įtraukiu atsitiktinumus, bet jų, kaip žinia, numatyti negalima, kitaip jie nebūtų atsitiktinumi, tiesa? Galima tik sukurti reikiamas sąlygas tiems atsitiktinumams atsirasti. Tuo ir užsiimu. O visa kita vyksta tarsi savaime. Vėliau apskaičiuoju ir pritaikau konkrečiai erdvei, kitaip tariant, „įjungiu“ savo racionalumą.

Ar Tu atskirai studijuoji kinetinio meno paslaptis? Kur jas atrandi?

Ne, nestudijuoju, nieškau – ir apskritai nesidomiu kinetiniu menu. Man rūpi tik mano paties darbai ir kaip jie funkcionuoja. Nesigilinu, kaip tą daro kiti menininkai. Vaikštau į parodas, žinoma, bet man yra įdomūs kiti dalykai – kaip veikia menininko makaulė, o ne kokio nors aparato mechanika.

Daugelis Tavo darbų gyvi, judantys. Kas tai, kodėl?

Kinetiniuose darbuose nenaudoju „nuspėjamų“ judesių. Tik tokius, kurie yra nulemti atsitiktinumų, pavyzdžiui, oro tėkmių ar pan. Dauguma mano darbų balansuoja ant nukritimo ar žlugimo ribos, ir tai neišvengiamai siejasi su pasąmonine mirtingumo nuojauta. Žinoma, aš neakcentuoju mirties kaip temos, nes manau, jog tai būtų vulgaru, bet apeinu ją tarsi iš kitos pusės: sukurdamas negyvų elementų pusiausvyrą, sukeliu jų judėjimą čia ir dabar, t. y. esamajame laike, ir taip pristatau akivaizdų to judėjimo laikinumą.

Ir teatre, ir Tavo instaliacijose ypatingą vietą užėmė ir užima šviesa. Kaip Tu ją atrandi, paverti gyva, veiksminga?

Visada pasitelkiu tik kelias „darbo priemones“, todėl visos jos tampa labai svarbios. Žodžiu, šviesą branginu kaip savo darbo komponentą. Kai kuriuose savo darbuose esu naudojęs šviesą kaip skulptūrinę medžiagą.

Ar Tavo darbus veikia kokia konkreti filosofija? Pavyzdžiui, laiko sąvoka Tavo kūryboje visada buvo labai svarbi, o apie tai prirašyta tiek daug knygų.

Neeksplatuoju jokios konkrečios filosofijos, nes nenorėčiau, kad mano darbai būtų suvokiami kaip svetimų teorijų iliustracija. Tegul jie patys inspiruoja teorijas, filosofiją, poeziją...

Tavo instaliacijose pavieniai garsai sudaro ištisinius muzikinius junginius. Kartais tai priklauso net nuo vėjo (objektai lauke). Žiūrint Tavo kūrinius papildomos muzikos nepasigendi. Kiek Tau svarbi muzika apskritai?

Taip, kai kurie darbai turi savo garsą, bet tai ne muzika. Kaip ir normalus kvėpavimas juk dar nėra laikytinas muzika, tiesa? Šiaip kasdien klausau muzikos – daug ir įvairios (mat Niujorkas yra labai triukšmingas miestelis, ir todėl norisi nuo to triukšmo atsiriboti), bet savo kūriniuose jos nenaudoju, nes tai jau būtų tas teatrališkasis elementas blogąja prasme. Man reikalingas tik jų pačių natūraliai skleidžiamas garsas.

Tiesa, suvokiu savo darbus kaip savotiškus instrumentus. Be abejo, ne kaip muzikinius, bet kaip vaizdinius instrumentus. Savo darbuose nekopijuju gamtos, nemėgdžioju išorinio pasaulio, todėl patys darbai lyg ir nieko nereprezentuoja, išskyrus patys save. Nepaisant to, jie turi abstraktų vizualinį poveikį. Panašiai kaip smuikas dar nėra muzika, kol kas nors nepradeda juo griežti, taip ir mano darbai yra viso labo tik

instrumentai, kol neįjungti į tinklą, kol neinstaliuoti... Bet kai jie veikia, noriu, kad jų vizualinis poveikis žiūrovui būtų analogiškas muzikiniam poveikiui.

Man atrodo, kad tik labai ramus žmogus gali suvokti sudėtingus gravitacijos dėsnius, kuriuos Tu pritaikai savo mene. Kaip yra iš tiesų?

Nežinau, ar esu ramus – žiūrint su kuo lyginsi! Bet žinau, kad gravitacija yra viena silpniausių jėgų fizikos pasaulyje, ir mes kasdien gyvenam pagal tuos „sudėtingus“ dėsnius nesusimąstydami: vaikštom, šokinėjam, važinėjam, skraidom... Bet ateis laikas, kai šita silpna jėga mus visus priveiks. Visus iki vieno. Todėl kai kurie kinetiniai mano darbai tarsi priešinasi šitai universaliai jėgai, balansuoja kiek tik gali ilgiau. Kitus gravitacija tarsi suformuoja.

Kas provokuoja kūrybą?

Kūrybą provokuoja nuolatinis darbas. Beje, tai visai nereiškia, kad aš nuolat dirbu. Anaiptol. Aš tik žinau, kas provokuoja kūrybą, tai ir atsakau!

Deja, daug laiko tenka gaišti prie kitų reikalų – susirašinėjimais, kelionės, parodos... Žinoma, visa tai irgi yra darbas, bet tai ne tas kūrybinis darbas, kuris reikalingas. Tikram darbui studijoje, deja, lieka per mažai laiko. Tai problema, kurią man seniai reikia spręsti. Manau, dauguma šiuolaikinių menininkų vargsta su šia problema. Kuo labiau esi matomas, tuo daugiau pašalinių darbų užgriūva.

Žilvinas KEMPINAS. Vertikalės. 2016. Magnetinė juosta. Instaliacija galerijoje Leme, San Paulas. 2016





Žilvinas KEMPINAS. Trikojai. 2008. Aliuminis. Kintantys dydžiai.
Instalacija šiuolaikinio meno bienalėje *Beaufort04* (Belgija), 2012

Tavo kūrinų minimalizmas gimsta iš sudėtingiausių techninių junginių. Ar Tu ir sieki šio paradokso?

Gal tie junginiai ir nėra sudėtingi, bet teisybė ta, kad mano darbai apvienija tam tikras priešpriešines jėgas ar kontrastuojančias formas. Iš tų supriešinimų išsiskiria ta reikalinga energija, atsiranda intensyvumas.

Žilvinas KEMPINAS. Tiesioginė transliacija. 2011.
Magnetinė juosta, ventiliatoriai. Kintantys dydžiai.
Instalacija parodoje *Slow Burn*, Tilburgas (Olandija), 2013



Erdvė – nedaloma Tavo objektų dalis. Kas labiausiai lemia vieno ar kito darbo pobūdį?

Erdvė svarbi, bet ji retai kada nulemia mano darbų pobūdį. Dažniausiai jau baigtą darbą pritaikau duotai erdvei. Dažniausiai pamatęs erdvę jau žinau, kuris mano darbų toje erdvėje atrodys geriausiai. Labai retai darau *site specific* darbus.

Ar teatras Tau dar rūpi? Mes Tave laikėm ir laikysim rimtu Lietuvos teatro scenografu.

Ačiū, Daiva! Aš tada rimtas ir buvau. Taip, man teatras rūpi, bet labiau Lietuvos teatras nei JAV. Esu matęs čia gerų pastatymų, fantastiškų, bet tai ne tokio tipo teatras, kuris mane rimtai domintų. Mane dominantis teatras (arba tas tipiškas teatras Lietuvoje) čia yra laikomas „eksperimentiniu“. Taip jau yra. Teatro pasiilgstu, bet, tiesą sakant, laiko tam malonumui neskiriu, nebent atsitiktinai pamatau kokį pastatymą, kai kas pakviečia, arba kai svečių reikia nusivesti parodyti *Broadway show*.

Kiekvienas žmogus įvairius gyvenimo tarpsnius nugyvena įvairiai. Kaip pastaruoju metu gyveni Tu, kokie prioritetai Tau svarbiausi?



Žilvinas KEMPINAS. *Kakashi*. 2012. Sniego matuokliai, juosta paukščiams baidyti. Aukštis – 300 cm, skersmuo – 1500 cm.
Jeano Tinguely muziejus, Bazelis. 2013. Fotografas – Daniel SPEHR

Gyvenu visai įdomiai. Ne todėl, kad lankausi atidarymuose ar vakarėliuose (lankausi, kai neišvengiama), bet atvirkščiai – randu „įdomumo“ visokiuose mažmožiuose aplink save. Tarytum kažkokios naujos juslės išsivystė! O daugelis dalykų, kurie anksčiau atrodė svarbūs ir verti dėmesio, dabar nebeteko savo žavesio. Matyt, neišvengiamai darausi išmintingesnis! Pavyzdžiui, niekur nebeskubu. Tegul viskas griūna ir dega – aš vis tiek neskubėsiu. Ar pavėluosiu, ar nepavėluosiu – nuo to juk niekas nepasikeis. Įdomiausia, kad vis tiek niekur nepavėluoju.

Pagrindinis prioritetas – pastoviai tobulėti. Nesvarbu, kurioj srity ir kaip greitai ar lėtai, – pats progresas, pati judėjimo į priekį idėja yra svarbi. Pastaruoju metu daug ką pergalvoju, nes viską matau truputį kitoje šviesoje nei anksčiau. Tai iš tikrųjų įdomūs pokyčiai. Smulkieji veiklos prioritetai išlieka tokie patys – tai artimiausi atidarymai, kuriuose teks man pačiam dalyvauti ar į kuriuos teks vykti instaliuoti: vasarį – tai *Pace London* ir „Vartai“, o balandį – *Kunstraum Dornbirn* (Austrija), ten dar kartą instaliuosiu „Tūbą“.

Ar Amerika Tave pasiglemžė negrįžtamai?

Niujorke dabar man viskas yra aiškiau nei Lietuvoj. Čia mano namai, čia turiu studiją, čia šeima. Grįžti visam laikui

negalvoju, bet – „niekada nesakyk niekada“. Kaip bus ateityje, juk niekas nežinom.

Tu esi išskirtinis menininkas, kuris ilgą laiką gyvendamas ne Lietuvoje išlaikė lietuvių kalbos kultūrą. Ar tai yra tik Tavo išsilavinimo pasekmė, ar perfekcionizmas, kurio Tu savotiškai sieki visą gyvenimą?

Išvykau, kai man buvo dvidešimt aštuoneri, vadinas, buvau jau susiformavęs žmogus. Mano tėvas anksčiau dėstė lietuvių kalbą ir literatūrą, statė poezijos spektaklius, vėliau dėstė scenos kalbą aktoriams Klaipėdos universitete. Jis yra tos srities profesionalas. Be abejo, tai mane veikė nuo pat vaikystės. Mat jis nuolat kritikuodavo televizijos vedėjus ar kitus personažus, jei tik kuris jų ne taip kokią žodį ištardavo... Taip nejučia išmokau atskirti „gera nuo blogo“. Tai visai nereiškia, kad mano paties kalba pakilo iki gero lygio, bet kokia jau ji buvo, tokią tebeturiu – beveik!

**Daiva ŠABASEVIČIENĖ,
Žilvinas KEMPINAS**